

منابع انرژی تا ۷ سال دیگر تمام می شود

غلامحسین حسن تاش و فرشاد مومنی سازوکارهای برون رفت از بحران انرژی را در نشست مبرم ترین مسائل کشور در حوزه نفت بررسی کردند

چرا حقوق ورودی تلفن همراه کم شد

مصوبه اخیر دولت در خصوص کاهش حق ورودی تلفن های بالای ۶۰۰ دلار به ۲۸ درصد، در حالی ابلاغ شد که در ۶ ماه اخیر سه مصوبه در خصوص تعرفه گوشی موبایل انتشار یافته است. به گزارش مهر، در ابتدای خردادماه سال جاری، مصوبه ای در خصوص تعرفه واردات تلفن های همراه منتشر شد. در بخشی از این مصوبه عنوان شده است: «با توجه به ممنوعیت واردات تلفن همراه هوشمند با نشان تجاری اپل، در صورت لغو ممنوعیت آن در آینده توسط مراجع ذیصلاح، سود بازرگانی آن به میزان ۹۶ درصد پیش بینی خواهد شد.» از سوی دیگر در ردیف ۲۲۵ این مصوبه، سود بازرگانی گوشی های هوشمند کمتر از ۱۵۰ دلار، ۶ درصد و بالای ۶۰۰ دلار، ۲۸ درصد تعیین شده بود. پیش تر در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نیز به پیشنهاد معاونت حقوقی ریاست جمهوری، حقوق ورودی واردات گوشی های تلفن همراه خارجی با قیمت بالای ۶۰۰ دلار ۱۵ درصد و برای سایر رده ها از جمله مسافری، ۳۰ درصد منظور شده بود.

فرشاد مومنی
خبرنگار اقتصادی

بسیار محتمل است که دولت از یک دولت خام فروش و آینده سوز، تبدیل به دولت شکننده آینده فروش شود. این اصلی ترین پیام و جمع بندی اظهار نظر دو کارشناس اقتصادی در مؤسسه دین و اقتصاد بود. این جمع بندی، خطاب به کل حکومت و دولت جدید بود. به گفته فرشاد مومنی، اقتصاددان و غلامحسین حسن تاش، کارشناس انرژی، پافشاری دولت برای اداره کشور بر مبنای ریل گذاری های قبلی، دستاوردی جز انحطاط نخواهد داشت. به گفته آن دو، تغییر گفتمان اصلاحات اقتصادی در کشور، امری ضروری است که به کمک تغییر در نگرش و با برخورداری از یک برنامه با کیفیت توسعه انجام می شود. به گزارش روزنامه هم میهن، برنامه مبرم ترین مسائل کشور در حوزه انرژی و نفت و سازوکارهای برون رفت از بحران در مؤسسه دین و اقتصاد برگزار شد. در این نشست حسن تاش، مسئله ناترازی انرژی را مسئله ای می دانست که اکنون همه کشور با آن درگیر شده اند و ضمن منع راهکارهای قیمتی، به سیاست گذار و دولت چهاردم توصیه کرد خیلی سریع از ابزارهای غیر قیمتی برای حل این بحران کمک بگیرد.

فرشاد مومنی:
فلسفه وجود دولت این است که کالاهای عمومی عرضه کند. حالا ما به دوران پیشا قاجار برگشته ایم و وزیران و مدیرانی داریم که برق و گاز صنایع را تامین نمی کنیم. این تعهد حکومت است که زیر ساخت ها را تامین کند و کالاهای عمومی را در اختیار مردم بگذارد

قصه پر غصه انرژی

غلامحسین حسن تاش اولین سخنران این نشست از قصه پر غصه پتروشیمی ها سخن گفت. این طور که اعداد نشان می دهد، اگر خوراک تولیدکنندگان پتروشیمی ها صادر شود، از محصول تولیدی آن ها ارزش بیشتری وارد کشور می شود؛ چرا که ایران همواره از خوراک ارزان قیمت بهره مند بوده است و به همین دلیل در زمینه پتروشیمی، مطالعه نداشته است. این دیدگاه باعث شده امروز کشور وارث صنعت پتروشیمی شود که اگر رانت و یارانه را از آن بگیرند، زیان ده خواهد بود. به گفته او پتروشیمی ها باید به سه دسته تقسیم شوند؛ شرکت های پتروشیمی که با قیمت سوخت واقعی سودده هستند، شرکت های پتروشیمی که با اصلاحات فرآیندی و مدیریتی می توانند سوددهی برسند و در نهایت شرکت هایی که تحت هیچ شرایطی سودده نمی شوند که باید تغییر مسیر داشته باشند و از گردونه تولید خارج شوند. زیرا هیچ منطقی در این نیست که در قالب محصول صادراتی، یارانه صادر کنیم. کشور در سال ۱۳۹۰ حدود ۱۰ میلیون تن مواد پتروشیمی به ارزش ۱۲ میلیارد دلار صادر کرده بود. در همان سال ۲ میلیون تن به ارزش ۵ میلیون دلار فرآورده پتروشیمی وارد کرده بود و جالب توجه اینکه مقادیر صادرات و مبادی واردات مایکی بود. یعنی ما مواد پایه را صادر کرده بودیم و کشورهای

صادرات آزمایشی مرغ

صادرات مرغ به پاکستان و عمان به صورت آزمایشی صورت می گیرد و هفته آینده هم سفری به روسیه برای مذاکره در زمینه صادرات به این کشور خواهیم داشت. علی ابراهیمی، رئیس هیئت مدیره اتحادیه سراسری مرغداران گوشتی در گفت و گو با ایلتا درباره تامین گوشت مرغ و خوراک طیور در دولت سیزدهم توضیح داد: «آنچنان که شواهد امر گویاست تولید مرغ در سال جاری نسبت به سال گذشته افزایش چشمگیری داشته است، در سال ۱۴۰۲ در همین روزها با کمبود مرغ روبه رو بودیم و برای تامین نیاز مردم به گوشت مرغ به واردات متوسل شدیم اما امروز پس از یک سال مازاد این نوع گوشت در بازار وجود دارد و حتی صادرات مرغ در سال جاری آغاز شده در حالی که پیش تر ذخایر استراتژیک کشور از برزیل وارد می شد. او افزود: اکنون قیمت جوجه حدود ۲۵ هزار تومان تا ۲۷ هزار تومان و قیمت کتچاله سویا حدود ۲۱ هزار تومان است.

تجارت روسیه با ارزهای مجازی قانونی شد

قانونگذاران روسیه لایحه ای تصویب کرده اند که طبق آن کسب و کارها می توانند از بیت کوین و سایر ارزهای مجازی در تجارت بین الملل استفاده کنند. به گزارش تسنیم به نقل از رویترز، قانونگذاران روسیه لایحه ای تصویب کرده اند که طبق آن کسب و کارها می توانند از بیت کوین و سایر ارزهای مجازی در تجارت بین الملل استفاده کنند. این قانون بخشی از استراتژی روسیه برای دور زدن تحریم های غرب به دنبال آغاز جنگ اوکراین است. هدف از این قانون که از ماه سپتامبر اجرایی می شود، انجام پرداخت های به تعویق افتاده بین المللی مخصوصاً با شرکای اصلی تجارت روسیه مثل چین، هند و امارات است. الویرا نابیولینا، رئیس بانک مرکزی روسیه یکی از طرفداران این قانون اعلام کرد اولین نقل و انتقال ارزهای مجازی قبل از پایان سال جاری میلادی انجام خواهد شد.

دیگر آن را به مواد دیگر تبدیل کرده بودند و به ما برگردانده بودند. به گفته حسن تاش، اکنون همه کشور، دست به گریبان ناترازی برق و گاز است. صنایع بیشتر از همه درگیر و متضرر شده اند و لازم است در دولت جدید مطالعه آسیب شناسانه درباره این پدیده رخ دهد. طبعاً قطعاً ناترازی، پدیده ای نیست که یک شبه رخ داده باشد بلکه محصول مجموعه ای از بی برنامه بودن ها و اشتباهات گذشته است که قابل پیش بینی بوده است.

منابع تمام می شود

این کارشناس انرژی هشدار داد که برخی از حامل های انرژی، در شش سال یا هفت سال آینده تمام می شوند؛ باید به شکل گسترده از فضا مردم بگذریم یا اینکه باید تبدیل به واردکننده خالص انرژی شویم. مسئله خیلی جدی است. ناترازی هایی که با آن دست به گریبان هستیم، در شرایطی رخ می دهد که نرخ تشکیل سرمایه نزدیک به صفر است و بودجه های عمرانی کشور تحقق نیافته است. تمام توان دولت صرف کسری بودجه شده و ظرفیت های تولید ملی رشد نداشته است. اگر حتی این مسئله هم حل شود، بسیاری از سرمایه گذاران حاضر به سرمایه گذاری در کشور نخواهند بود؛ چرا که اگر شرایط مساعد برای سرمایه گذاری تولیدی فراهم شود، نگران ناترازی انرژی خواهند بود. یعنی آنچه تولیدکنندگان می بینند، مانع از سرمایه گذاری می شود؛ بنابراین باید به شکل جدی دولت چهاردهم به این مسئله توجه کند.

خلأ حکمرانی یکپارچه

به گفته غلامحسین حسن تاش، حوزه انرژی کشور، در رأس مشکلات، دچار خلأ حکمرانی در بخش انرژی است. این پژوهشگر اقتصاد انرژی اظهار کرد: بقیه بخش ها حداقل نهاد حکمرانی را دارند اما این نهاد درست و دقیق به وظیفه خود عمل نمی کند اما در بخش انرژی، اصلاً دستگاه حکمرانی یکپارچه نداریم.

حسن تاش با اشاره به شوک نفتی سال ۱۹۷۳ افزود: بعد از شوک نفتی در سال ۱۹۷۳ و از ۱۹۷۵ به بعد، اکثر کشورهای نفتی و بعد کشورهای دیگر متوجه شدند که انرژی نیاز به توجه یکپارچه دارد و باید به شکل یکپارچه سیاست گذاری شود. این کارشناس که وزارتخانه نفت و نیرو را دو وزارتخانه مهم مربوط به انرژی در کشور می دانست، بیان کرد: وزارت های نفت و نیرو، هر دو بخشی از حامل های انرژی را سیاست گذاری می کنند. فکر می کنم که این دولت حتماً باید فکری برای این مسئله کند؛ به خصوص که با بحران های انرژی مواجه هستیم.

حسن تاش معتقد است که ادغام راهکار حل این مسئله نیست. این کارشناس، پیدا کردن راه حل را منوط به فهم مشکل دانست و بیان کرد: اگر مسئله فهم شود، راهکار هم می یابیم. جدی گرفتن و دبیرخانه مند کردن شورای عالی انرژی مهم است. مسئله این است که موضوع باید فهم شود. در شرایط خلأ حکمرانی در بحث انرژی، زیربخش ها هم عملکرد درستی نخواهند داشت. موفق ترین وزیر نفت ممکن موفقیت خود را در توسعه و کشف میادین بیشتر می داند

اما مشکل حاد کشور در بخش تقاضای انرژی است. حسن تاش معتقد است با توسعه میادین مشکلات کاملاً حل نمی شود. کشورهای صنعتی در دهه ۱۹۷۰ راهبردهای کلانی تبیین کرده اند. درست است که سال ها از آن زمان گذشته اما این راهبردها چنان محکم بوده است که هیچ تغییری نکرد. بعد از حمله روسیه به اوکراین، منفجر شدن خط لوله ای که گاز روسیه را به اروپا می برد و محدود شدن انتقال انرژی روسیه به اروپا، راهکارهایی که اتحادیه اروپا اتخاذ کرد، همان راهبردهایی است که ۵۰ سال پیش کشورهای صنعتی داشتند. حسن تاش با وجود اینکه معتقد بود تمام کالا و خدمات به همین صورت، باعث اتلاف انرژی می شوند، راهکارهای قیمتی را راه حل مناسب برای بهینه سازی مصرف نمی دانست. وی با تاکید بر این موضوع گفت: ارتقای بهره برداری انرژی مهم است اما راهکارهایی که از جنس قیمت باشند، در شرایط اقتصادی تورم ساختاری جوابگو نیست. هر کس برای بهره بردی انرژی، راهکار قیمتی توصیه کند، پوست خربزه زیر پای دولت گذاشته است. مسئله بهره بردی انرژی با راهکارهای قیمتی حل نمی شود. راهکارهای غیر قیمتی وجود دارد که قوانین مختلفی برای آن پیش بینی شده است. مانند ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید مواردی که در برنامه توسعه هفتم نیز هست. دولت جدید باید حتماً راهکاری پیدا کند که این قوانین و مقررات را به شکل گسترده نظم دهد و به سمت شاخص های مطبوع جهانی حرکت کند تا معادل ۲/۵ میلیون بشکه نفت خام، ارتقای بهره بردی در بخش های مختلف داشته باشیم. به گفته او، هزینه تمام شده آزاد کردن یک واحد انرژی از اتلاف، بسیار کمتر از تولید یک واحد انرژی جدید است؛ چرا که تولید منابع جدید مستلزم حفر چاه، پالایش و تبدیل انرژی به برق در نیروگاه هاست. بنابراین این افزایش بهره بردی باید حتماً جزو اولویت های درجه یک دولت جدید باشد و نهاد این صورت است که دولت می تواند مشکل انرژی را حل کند. دستگاه ها و زیربخش های انرژی عمدتاً تولیدکننده انرژی هستند و به عرضه توجه دارند. هیچ سیستم یکپارچه ای وجود ندارد که به طرف تقاضا نیز توجه لازم را داشته باشد و در سمت منافع ملی حرکت کند.

حسن تاش در ادامه سخنان خود با اشاره به تحولات جدید فناوری توضیح داد: هزینه تولید برق تجدیدپذیر از منابع خورشیدی و بادی بسیار پایین آمده است. این انرژی ها دیگر انرژی های پرهزینه و کم بازده نیستند. در بسیاری از نقاط کشور باید از این منابع استفاده کرد. منابع نفت و گاز کشور در جنوب مستقر هستند و انتقال آن به مرکز و شمال، اقتصادی نیست. تامین انرژی باید بر مبنای منطق اقتصادی باشد تا بتوان بدون مشکل امنیت انرژی کشور را تضمین کرد. لازم داریم که منطق اقتصادی، حاکم کنیم و با سرعت به سمت تجدیدپذیرها برویم. ما وسعت و پتانسیل خوبی برای تولید انرژی خورشیدی داریم. مشکلاتی هست اما داوطلبان بخش خصوصی به شدت علاقه مند به سرمایه گذاری در این حوزه هستند.

وی با اشاره به ظرفیت های قانونی کشور ادامه داد: اصل ۲۷ قانون اساسی، این امکان را به رئیس جمهور می دهد که نمایندگان خاصی را با مجوز خود انتخاب کند و اختیارات کامل به آن ها دهد که برنامه های عقب مانده در بخش انرژی را انجام دهند. مسئله انرژی نیاز به توجه بیشتر دارد و لازم است بالاترین مقامات دولتی در آن دخالت کنند تا هماهنگی بین دستگاه های ذی نفع انجام و نهادینه شود. بنابراین بعد از مسئله بهره بردی که اولین بحث انرژی است، در وهله دوم حاکم شدن یک منطق اقتصادی در کشور اهمیت دارد.

